

HVOLRIS
JERNALDER

ROUM-HOVEDET

9. JUNI 1942 BLEV POLITI OG LÆGE TILKALDT TIL MOSEN VED ROUM

Under 2. Verdenskrig blev der gravet tørv i moserne til brændsel. Også hos gårdejer Jens Jonassen blev der gravet tørv.

Arbejderne havde før fundet ting i mosen ved Roum fra oldtiden, blandt andet krukke, træting og skindkapper.

Denne dag finder de også en skindkappe, men skindet føles tungt, som om der er noget pakket ind i det.

Pludselig ruller et afhugget hoved ud.

Det ser ganske frisk ud, så arbejderne skynder sig at fat på politiet, som tager en læge med for at kikke på det.

Findestedet.

LÆGEN KONSTATERER

at arbejderne har fundet et menneskehoved, der har været indsyet i en skindkappe med skindremme. Hovedet er hugget af kroppen i højde med hagen.

Hud og hår er forholdsvis velbevarede. Kun øjnene og lidt af næsen mangler. Øjenbrynene sidder nogenlunde fast; de er rødlig. Håret er mørkere, men sidder mere løst. Hårene er 10-12 cm lange.

Ansigtet er ret spinkelt, ovalt og fortænderne er velbevarede, men sorte. Lægen mener, at det er hovedet fra en kvinde.

Politiet og lægen er helt sikre på, at det er oldtidsmenneske, så hovedet og skindkappen bliver sendt til Nationalmuseet i København.

Roum-hovedet på findestedet

ET JERNALDERMENNESKE

- Ved at undersøge mosen, fandt arkæologerne ud af, at hovedet måtte stamme fra tiden lige før år 0. Altså var det en person fra Jernalderen.

Foto: Hvolris Jernalder

- Jernalderen i Danmark regnes i dag som tiden mellem ca. år 500 f.Kr. til år 850 e.Kr.
- Roum ligger kun fem km. fra Hvolris Jernalderlandsby.

JERNALDEREN

– DA JERN VAR KOSTBART

Foto: Hvolris Jernalder

Jernalderen er navngivet efter, at folkene lærte at bruge jern som det foretrukne materiale til værktøj, våben og endda smykker.

Smeden var en meget værdsat håndværker. Læg mærke til drengens bæltespænde. Det har smeden lavet.

I Jernalderen sad man på jorden og smedede med en sten som ambolt. Det kan moderne mennesker ikke rigtig holde til, så på Hvolris har de lov til at stå op og arbejde.

Nationalmuseet skal undersøge Oldtidsfundet fra Roum

Det velbevarede Kvindehoved paa Dyreskindet.

Som omtalt gjorde nogle Arbejdere i Gaardejer Jonassens Mose i Roum forleden et uhyggeligt Fund under Tørvegravningen. Et Spadestik aabnede et Menneskehoved, indsvøbt i Resterne af et Dyreskind. Man tilkaldte straks Kriminalpolitiet fra Hobro og Kreds-læge Andersen, Viborg, og det kunde hurtigt konstateres, at der ikke var Tale om noget kriminelt. Skønt Hovedet var meget velbevaret paa Grund af Mosevandet, er det antagelig fra den ældre Jernalder. Kreds-læge Andersen er af den Opfattelse, at Hovedet stammer fra en halshugget Kvinde. Det har ikke været muligt at finde andre Knogtelede i Nærheden, og Antagelsen støttes af Oplysninger, man har fra den romerske Historie-skriver Tacitus. Det fortælles her, at man i den germanske Verden halshuggede Kujoner og utugtige Kvinder og nedgravede Hovedet, indsvøbt i et Skind.

Paa ovenstaaende Billede ser man tydeligt Skindet og i nederste højre Hjørne den Lædersnøre, der har været anvendt til Sammensyning af Skindet. Fundet er nu indsendt til Nationalmuseet til nærmere Undersøgelse.

AVISERNE SKREV OM DET SPÆNDENDE FUND

"Kredslæge Andersen er af den opfattelse, at hovedet stammer fra en halshugget kvinde. (...) Antagelsen støttes af oplysninger, man har fra den romerske historieskriver Tacitus. Det fortælles her, at man i den germanske verden halshuggede kujoner og utugtige kvinder og nedgravede hovedet indsvøbt i et skind"

Ålborg Amtstidende 12.
juni 1942

Kvindehoved indhyllet i Skind Et Fund under Tørvegravning i Roum

Under Tørvegravning i Roum har man i Dag gjort et mærkeligt Fund, nemlig et Kvindehoved, der var indpakket i Skind.

Fundet blev gjort i Gaardejer Jens Jonassens Mose, og der blev givet Meddelelse til Kriminalpolitiet i Hobro, som sammen med Kredslægen af Arkitekt Zachariassen vil foretage nærmere Undersøgelse.

Kvindehovedet blev fundet ca. halvanden Meter under Mosens Overflade. Det var indhyllet i et Dyreskind, og det var særdeles

velbevaret. Der var langt Haar paa Hovedet.

Man maa sikkert formode, at det drejer sig om en Begravelse fra Oldtiden, og formentlig vil en Undersøgelse vise, at den øvrige Del af Kroppen findes i Nærheden.

Man har før gjort lignende Fund.

Formentlig vil Nationalmuseet foretage den endelige Udgravning, saa der ikke skal gaa værdifulde Ting og Oplysninger tabt.

"Man må sikkert formode, at det drejer sig om en begravelse fra Oldtiden."

Himmerland, Hobro 9. juni 1942

ÆRE ELLER STRAF?

Menneskene i mosen var en ofring, en gave til guderne.
Men var det en ære eller blev de straffet for en forbrydelse?

Der er fundet
mange moselig
fra Jernalderen i
Danmark.

Det er alle
personer, som er
blevet slået ihjel,
inden de blev
lagt i mosen.

Foto: Silkeborg Museum

Tollundmanden blev kvalt
med en lædersnor.
Mosevandet har farvet hans
hud sort og håret rødt. Han
blev fundet i 1950.

Huldremosekvinden
blev lagt i mosen iført
kostbart og flot tøj.
Skørtet har været blå
og hendes to
skindslag var smukt
syet. Hun havde også
en fin kam med sig.
Hun blev fundet i 1872.

Var hovedet fra
mosen ved Roum en
ærefuld gave eller en
straf? Hvad tror du?

Foto: Nationalmuseet

KVINDE ELLER MAND?

Hovedet omtales ofte som "Roum-kvinden" – men er det en kvinde?

Efter fund af rester af skægstubbe i ansigtet tolker nogen hovedet til at være fra en cirka 20-årig mand, men vi ved det faktisk ikke.

Måske laver Nationalmuseet engang en DNA-test. Først da får vi at vide, om det er en mand eller en kvinde.

Foto fra bogen Mosefolket, P.V. Glob

Sådan ser man ud, når man har ligget i en mose i omkring 2000 år.

Mosens vand har bevaret hud og hår, men farvet huden mørk og håret rødt.

Roum-hovedet blev sendt til Nationalmuseet. Der passede man ikke ordentlig på det, så nu er kun kraniet tilbage.

ET BARN OG EN MAND

Mange fund fra mosen ved Roum gik tabt.

Brødrene Jonassen, som fandt Roum-hovedet, fandt i 1943 også en skindkappe med barneknogler i, men jorden skred sammen, før de fik det op. Det blev ikke fundet igen.

I 1927 blev der fundet en nøgen mand, som lå pakket ind i tre skindkapper af kohud og fåreskind. Folkene sendte bud efter graveren, som begravede oldtidsmanden på Roum Kirkegård.

*Fra en beretning fra brødrene Jonassen
fortalt til Lis H. Pedersen, tidligere lærer på
Roum Skole*

SKINDKAPPEN FRA ROUM

I 1941 blev der fundet en meget flot skindkappe. Kappen er dateret til år 50 før år 0. Der er udstillet en kopi af kappen på Hvolris Jernalderlandsby.

- Der er brugt skind fra fem dyr til kappen. Man har kun brugt det bedste fra dyrene. Stykkerne er syet tæt sammen med tynd, flad lædersnøre.
- Ofte bar man kapperne parvis, den inderste med pelssiden indad og den yderste med pelssiden udad. Det har været dejlig varmt.
- Der er fundet mange skindkapper i moserne. Bare ved Roum er der fundet mindst fem. Kapperne blev lavet af dygtige håndværkere.

Foto: Hvolris Jernalder

LEVENDE JERNALDERLANDSBY

- I skolernes sommerferie og i efterårsferien vender Jernalderfolket tilbage til Hvolris. Så lever de, som jernalderfolkene måske kunne have levet for cirka 2.000 år siden – i en helt anden tid med et helt andet tempo.
- Tag op og besøg dem. De svarer gerne på spørgsmål, om alt det, de laver.
- Der er gratis entré for børn under 18 år. Tag familien med. Velkommen på Hvolris.

© Hvolris Jernalder 2025

HVOLRIS JERNALDER

Foto: Hvolris Jernalder